

...zingen zo lang ik leef...

Psalm 146

Laatdienst 7 oktober 2012

Voorganger: Jan Tulp

Serie Gevangen in vrijheid

Jaarthema: Lieder van hoop en wanhoop

Inleiding op de viering:

In het komende seizoen komen er psalmen voorbij. Elke viering staat er een psalm centraal.

Van generatie op generatie zijn ze gelezen, geklaagd, gejubeld en gezongen als liederen van hoop en wanhoop. Blijkbaar is het van groot belang te zingen van je nood en je vreugde.

In mijn werk in de GGZ vierden we in ons kerkje eens rond een psalm van de profeet Habakuk.

De schriftlezingen evenals de gebeden werden bij ons altijd verzorgd door

patiënten.

Een man met moeilijke motoriek, maar met een prachtige trillende stem las de volgende woorden uit Habakuk (3,17-19)

*Al zal de vijgenboom niet bloeien,
al zal de wijnstok niets voortbrengen,
al zal de oogst van de olijfboom tegenvallen,
al zal er geen koren op de akkers staan,
al zal er geen schaap meer in de kooien zijn
en geen rund meer binnen de omheining -
toch zal ik juichen voor de HEER,
jubelen voor de God die mij redt.*

Toen hij gelezen had sprak hij: hier wil ik even iets van zeggen. Het gaat over een wijnstok die niets voortbrengt en een vijgenboom die niet meer bloeit. Wij zijn die wijnstok en die vijgenboom. Een vrouw op de voorste rij die meestal kritische opmerkingen maakte zei: precies, zo is het! Wij zijn stumperds.

Ja, zei de voorlezer, en op onze akkers staat geen koren, wij brengen geen vrucht voort.

Het werd stil. En toen vervolgde hij: "en nu staat hier: nochtans moeten wij de lofzang gaande houden. Ik heb gezegd".

Ik heb nog nooit zo'n veelzeggende korte preek gehoord, noch kunnen houden.

Vandaag geen preek, vandaag liederen, zang, muziek. En wat dat voor ons betekent.

Vandaag lezen en zingen we psalm 146, een lofzang, een psalm uit de traditie.

God is in dat lied van begin tot einde, in elke zin uitdrukkelijk aanwezig.

Zo zingen de meesten van ons niet meer. God is meer verborgen in de liederen: als een vraag, een visioen, een open plek, een ervaring ...

Naast de psalm zingen en horen we liederen van nu.

En we hopen dat de verborgene in de liederen aan het licht komt.

Een goede viering gewenst!

Inleiding op de liederen die het koor en de muziekgroep 'achterom' gaan zingen:

Onstilbare tonen, zwijgende woorden mogen hier klinken.... Lieder, muziek, zang....

Dit seizoen zal er gezongen worden hier. Elke keer een andere psalm.

De ene keer een loflied, de ander keer een klaaglied, maar elke keer: een lied.

Onstilbaar, want we kunnen het niet laten.

Zwijgende woorden om uit te drukken waar nauwelijks woorden voor zijn.
 Om klank te geven aan waar rechttoe recht aan spreken te kort schiet.
 En dat zingen er toe doet merk je iedere keer als je meezingt en je zingend laat meenemen in klanken die meer van het levensgeheim openbaren dan woorden alleen.
 Eén van de psalmen, psalm 22, laat God zelfs tronen op de zangen van zijn volk.
 Hoe kwetsbaar: dat de Eeuwige troont op zoiets fragiels als de levensadem van ons, mensen.

Vandaag geen preek, maar muziek, liederen en poëzie.
 Met onze muziekgroep Achterom hebben we liederen en teksten gezocht die net als de psalmen ons meenemen in de klacht, in de wanhoop, in het "en toch" in de hoop, in de verwondering.
 Het zijn geen liederen uit de kerkelijke sfeer, geen liederen die, zoals de psalmen, uitdrukkelijk van God spreken. Wel zoekende liederen.
 Muziek waarin gezocht wordt naar wat echt is, wat er toe doet,
 Lieder en waarin gezocht wordt naar het geheim van wie je bent, wie de ander is.
 Niet vrijblijvend, ze brengen in beweging, doen een appel.
 Lieder en waarin als je de schriften mag geloven God wil wonen, als op vleugels van een lied.
 We beginnen samen met een lied van verlangen, "delf mijn gezicht op", een lied waarin de ziel zich blootgeeft, zich opent naar de oerkracht die we bij gebrek aan beter God noemen.

Waarom zingen? driemaal een antwoord

*Zingen is voor mij
 Opgaan in de muziek
 Tekst*

*Of tekst en melodie
 Samen beleven*

*Kracht putten
 Ontspannen*

*Je hoofd leeg maken
 Één zijn met de muziek*

Annemarie van 't Hoenderdal.

Voor mij is zingen iets van mijn lijf. Het is mijn adem, mijn stem.

En: het doet er toe wat ik zing. Klopt dat met wie ik ben?

Ik werkte destijds als trainer/coach ook met vrouwen die te maken hadden gehad met seksueel geweld.

Sommigen waren als het ware monddood, hadden geen eigen stem, geen eigen taal, omdat er geen woorden voor waren.

Nodig was om haar verhaal 'tevoorschijn te luisteren' zoals we dat noemden.

In de bundel Eva's lied bezingt één van de liederen (de melodie hoorden wij zojuist) - ook voor mij - hoe dat wonder werkt.

Hoe taal, zeker ook gezongen, kan bevrijden.

*Tot spreken heb je mij gehoord
 tot nieuwe levenskracht.
 Ervaring, eerder nooit verwoord,
 wordt aan het licht gebracht.*

*Tot spreken heb je mij gehoord,
 en tijdens mijn verhaal
 ontstaat in mij een ander woord,
 begin van nieuwe taal.*

*Tot spreken heb ik jou gehoord
 in wederkerigheid.
 wij scheppen samen, woord voor woord,
 de taal die ons bevrijdt.*

Het onweer denderde door het Toscaanse land en de regen viel bij stromen. Geen huis, geen schuur, laat staan een afdakje in de buurt. En dus parkeerden we onze tandem samen met de fietsen van onze reisgenoten tegen een stuk rots en zochten een zo veilig mogelijk heenkomen onder wat struiken.

En daar, begeleid door de ruisende regen en af en toe onderbroken door de drumsolo's van de donder zongen we: brand in mokum, brand in mokkum... Eerst samen, toen in canon. Daarna leerden we het wijsje aan de anderen, waarop we eerst in koor en daarna in steeds meer canonvariaties konden zingen. We zongen en zongen, tot het stil werd om ons heen. Het noodweer was voorbij, we haalden opgelucht adem.

Slot

Ik lees jullie uit psalm 146 in een bewerking van Huub Oosterhuis:

*Laat mij maar zingen, laat ons toch zingen
van ongeschonden landschap
en geen kind meer kwijt -
Ploert en Schender zijn voorbij
alle dingen nieuw
met zachtmoedig licht geladen elke batterij
zout en honing, brood en wijn in elke woning
en de klokken slaan gerechtigheid
Zal er ooit nog, toch een koning zijn,
een hoogste majesteit
dan jij, dan jij alleen
en weer jij
voor altijd*

Ga zo, gezegend....
Ga je weg.
Recht op en oprecht.
Laat je handen doen wat echt is.
Laat je voeten geschoeid zijn met vrede.
En zing,

*Zing tegen de klippen op
zing de lijnen van verwachting
zing de noten op je zang
kort en goed
en net zo lang
tot de wolken van verachting
scheuren als goedkoop behang.
(vrij naar Wim Hessels)*

Zo zegene ons de eeuwige
zo zegene ons de trouwe
Amen.

LAATDIENSTEN KAPELKERK ALKMAAR

Eerste zondag van de maand - 12:00 uur - Laat 80